

ס פ ר

מישא בערב

מלא תוכן ומקורות על עניני המאורעות האחרונות
בארץ ישראל על ידי הישמעאלים, ותעודתן
בדברי ימי הגאולה, עפ"י חקירה יסודית
במאמרי חז"ל ורמזי הכתובים.
פרק אחד מן החיבור
"לקץ הימין"
שנמצא עדיין
בכתב.

יו"ל ע"י המחבר

הרב משה בן יצחק סקרובו

בעיה"ק ירושלם ת"ו
תרצ"ו לפ"ק

כל הזכויות שמורות להמחבר :

דפוס „העברי“ ירושלים

לזכרון למשפחתנו

לזכר עולם לנשמת אבי מורי המופלג בתורה ויראת ה' טהורה
מהו"ר יצחק בן ר' יעקב זצ"ל, שנפטר י"ט טבת תרס"ו
ומנוחתו כבוד בעיר מיר תנצב"ה

ויבל"ח: אמי מורתי הצנועה מרת חיה לאה בת ר' ראובן ז"ל,
תחי' לאוי"ט, עם בעלה אבי חורגי היקר, רודף צו"ת. מוה"ר יעקב
ב"ר יהושע זעליג ז"ל מיללר נרו יאיר, ה' יאריך ימיהם עד
ביאת ינון ::

ועל הטוב יזכרו אחי ואחיותי אשר במדינת אפריקה הדרומית
הי"ו, כבוד אחי הנכבד מוה"ר אפרים בלאך נ"י וזוגתו, וצאצאיהם
וכל משפחתם, ה' יאריך ימיהם בטובה:

אחותי מרת פרומה קארו עם בעלה וצאצאיה וכל משפחתה
הי"ו, ואחותי מרת חיה האממר ובעלה וצאצאיה ומשפחתה הי"ו,
ואחותי אסתר קארו וצאצאיה עם כל משפחתה נ"י, ואחי ר' אשר
בלאך וזוגתו וצאצאיהם עם כל משפחתם הי"ו:

אחותי פרידל שער עם בעלה ובתם ומשפחתם הי"ו, ואחותי
חנה סאטטיל תחי' עם בעלה נ"י, ואחותי רבקה פאטץ וצאצאיה הי"ו,
כולם יעמדו על הברכה זכרם אלהי לטובה, עבור עזרתם אותי
בצר לי, ברוח נדיבה, ויכתבו ויחתמו לחיים טובים בספרן שצ"ג:

ואלו יעמדו על הברכה לזכרון עולם שנדבו להדפסת הספר:
ידיד"נ הנכבד מוהר' דוד איזנשטיין הי"ה לזכרון נשמת
הוריו: ר' מרדכי ב"ר עקיבא ז"ל, וגיטל בת ר' שואל דוב ז"ל.
ואחותו פרומה בת ר' מרדכי ז"ל, תנצב"ה:

ידיד"נ הנכבד אוהב תורה ומוקיר רבנן מהו"ר שלמה בן
ר' אליעזר שולמן הי"ו.

ש"ב הנדיב הנכבד אוה"ת רודף צו"ח מהו"ר בן ציון צינקין
וזוגתו פייגל הי"ו. לזכרון נשמת בנם היקר ר' ארי' לייב ז"ל
תנצב"ה.

האשה הנדיבה מרת באשה כהן ובעלה ר' ישראל יצחק
טיק הי"ו.

הנדיבים הנכבדים האחים ר' שמואל יצחק, ור' יוסף
לייב מילר ומשפחתם באפריקא הדרומית, הי"ו.
כל רחשי אהבת וידידות לידיד"נ הרה"ג ר' יואל יחנין
שליט"א הנמצא בשליחות מצוה במדינת אפריקא הדרומית, ברח"ה
חילו ופועל ידיו תרצה:

הטיבה ה' לטובים ויגזור עליהם גזירות טובות, ויכתבם
ויחתמם לחיים טובים, אמן.

הסכמות ומכתבי תהלה מהגאונים הגדולים פארי הדור דזמננו שליט"א

בעזהש"ת ו' אלול תרצ"ו לפ"ק ב' לסדר תצא.

כבוד ידי"נ הרה"ג היקר יא"מ מוהר"ר משה סקרובוז
נ"י הראה לי חזותו את אשר משמיא קזכו לי' למצוא דברים נשגבים
בינות ישרות בדברי נביאנו הקדושים שנבאו בשם ה' ע"ד היעודים
העתידיים לבוא על עם ה' ועל העולם והעמים, ומיד ה' עליו השכיל
לגלות מטמוניות חשבונות זקוקות, כי ה' הטובה עליה, וכל כונתו
לשם שמים לחזק, ידיים רפות, לאמץ לבם לאמונה. לצפות לישועה
קרובה. וגם לעורר תשומת לב של העמים אשר יפחדו מפחד ה'
וגאונם, ויניחו ידם מעשות כל עול נגד עם הנבחר עם קדוש לה'
אלהיו. ויתאמצו לשוב מדרכם הרעה, לפייס את בית יעקב וילכו
באורחותיו ויורו מדרכיו.

וגם כל בית ישראל יתאמצו לשוב מהרה בתשובה שלמה למען
יחיש ה' לגאלנו בקרוב להאיר אורו על כל כנפות הארץ, וישראל עם
קדושו ישובו לארץ חמדת קדושתם ולבית מקדשם, אשר יבוא בנוי
מן השמים, בב"א.

כעתירת אסיר התקווה לישועת עולמים

חותם בצפיית. ישועת אמת

יעקב משה חרל"פ

חופ"ק שערי חסד, רחבי' והסביבה,

ראש הישיבה המרכזית הק' "מרכז הרב"

בעיה"ק ירושלים תובב"א.

מה נכבד היום בהגלות נגלות הספר היקר "משא בערב" מהאי גברא יקירא ביודעי ומכירי קאמינא הרה"ג כו' מופלג בתו' ויראת ה' טהורה שייף עייל ושייף נפיק מהור' משה סקרא בון שליט"א שמן השמים קזכו ליה לגלות טמירין ורמזים נפלאים מעניני קץ גאולתינו ופדות נפשינו שכלם בנויים על יסודות חזקים ומקורות נאמנות מתנו"כ ומחז"ל אשר באמת דבריו הק' המה כצרי ומרפא לשבורי לב מצרת הגלות המר הזה ודבריו הנלהבים נותנים חיזוק אמונת הגאולה והישועה ואשרי חלקו שזכה בזה לזכות הרבים, לחיזוק האמונה והבטחון ואמינא ליה יישר כחו וחילו ויפוצו מעינותיו חוצה ואביע ברכתי לראש כל תומכי פעלו ומחזיקי ידיו, ועתירתי יערב לפני גדיכי עם שיקבלו ספרו הנ"ז הנחמד בספ"י, ובזכות זה יפקדו בדבר ישועה ורחמים לראות בשמחת יהודא וירושלם כימי עולם הבעה"ח פעה"ק ירושלם יום כ"ג לירח הרחמים בשנת ו'ת'ר"ץ הארץ שבתותיה לפ"ק.

הצב"י שמעון צבי הורוויץ

הר"מ דישיבת המקובלים שהעה"ש וסניפיה.

מ כ ת ב ת ע ו ד ה

ב"ה ירושלם יום ה' כ"ג לחדש אלול תרצ"ו

להיות לראי' ביד ידידי הרב הג' חו"ב וי"א מ' משה סקרא בון נ"י כאשר הנני מכיר אותו שהוא אדם גדול בתו' וביראה לכן הנני להכירו בפני קהל אחב"י תומכי תו' ומחזיקי' שבכל מפעליו כונתו לשם שמים ויתיחסו אליו כלאיש יוצא מן הכלל כי הוא איש מצוין ולא בכל יומא מתרחש ת"ה דוגמתו, מחדש חידושי תו', ומחונן ברעיונות נשגבות בתוכחת מוסר, להשיב לבן של ישראל לאביהם שבשמים, וכל המעודדו ומחזיקו, יתברך בהקמת דברי התו', והחזקת לומדי תו', כי הוא שוקד בתו', ועוסק ביראת שמים ובמע"ט, וע"ז הנני נותן לו תעודתו להודיע תכונתו, באתרי דלא ידעי, ואשרי שלו ככה, ומד' ישא ברכה, להצליח בכל דרכיו, ויוזכה לעלות מעלה מעלה כרב ערכו וגדולתו, וע"ז באעה"ח יום הנ"ל שנת הנ"ל, פעה"ק ירושלים ת"ו

מ א י ר ס ט ל ב י ן

הרב בזכרון משה בירושלם ת"ו.

ה ק ד מ ה

הספר הנזכר הוא פרק אחד מן הספר "לקץ הימין" שהתחיל להתרקם בחו"ל בימי המאורעות של תרפ"ט בא"י, והגיע לשלמותו בתרצ"ה. עד עלותי לארה"ק בחדסד עליון, ועד עכשיו לא הי' סיפוק בידי להוציאו לאור, רק נסיון אחד הי' בחו"ל בשנת תרצ"ג להוציא לאור חוברת ראשונה, ולא הגיע עדיין לשלמות צורתו, מפני שלא נתגלו עוד כל ההקדמות והכללים שנתוספו אח"כ. עד אשר באו ימי מאורעות של שנת תרצ"ו. וניתוסף לי פרק אחד שלם בספרי חדש, אשר לא שוערתי עליו מתחלה, והתחילה אצלי תחלת יצירתו בחודש סיון עד סוף תמוז בראותי החומר הרב שנתאסף בענין זה, ואז נולד הרעיון הזה של הוצאת חוברת "משא בערב", אשר בימים אלה תוכל לשמש כמחאה נגד העול הגדול הנעשה לעיני השמש לעם ישראל בארץ ירושתו, אשר מחאה זו שונה היא בזה, כי היא מבוססת כלה על יסוד תמצית הכתובים בנביאים, ומאמרי חז"ל המראים התיאור האמיתי של הדברים באספקלרי' של התורה, הנבואה, וחז"ל. חושבני כי הציבור ידע להעריך עבודה כזו, ויתנו חזק ואומץ להמחבר להוסיף ולהוציא לאור יתר חבוריו, ע"י עזרתם המלאה להפצת זו החוברת, ובה כבר יצאתי ידי חובת ההקדמה, כי כבר יגעתי בעמל העבודה אשר לפני, ויש לי רק לאחל ולהתפלל יהי"ר שזוכה כולנו לראות בתפארת בנין ארצנו, ובקיבוץ בניה לתוכה בקרוב, ויקויים דברי הנביא: כה אמר אדניך ה' ואלהיך יריב עמו הנה לקחתי מידך את כוס התרעלה את כוס חמתי לא תוסיפי לשתותה עוד: ושמתיה ביד מוגיך אשר אמרו לנפשך שחי ונעבורה ותשימי כארץ גוך וכחוץ לעוברים (שם נ"א): והלכו אליך שחוח בני מעניך והשתחוו על כפות רגליך כל מנאציק, וקראו לך עיר ה' ציון קדוש ישראל: לא ישמע עוד חמס בארצך שד ושבר בגבולך, וקראת ישועה חומותיך ושעריך תהלה (שם ס'): וזוכה לראות ארמון על תלו אשר יבא בנוי באש מן השמים ויקויים דברי הנביא: (ישעי' נ"ז) והביאותים אל הר קדשי ושמתים בבית תפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים: (שם ס') כל צאן קדר יקבצו לך אילי נביות ישרתונך יעלו לרצון על מזבחי ובית תפארת אפאר: בב"א:

מאמרי חז"ל על הגאולה

כתוב אחד אומר מגדיל וכתוב אחד אומר מגדול — לפי שאין הגאולה של אומה זו באה בבת אחת אלא קמעה קמעה, ומהו מגדול, שמגדלת והולכת לפני ישראל, לפי שהן עכשיו שרויים בצרות גדולת ואם תבוא הגאולה בבת אחת אינן יכולים לסבול ישועה גדולה שהיא באה מתוך צרות גדולות לכך היא באה קמעה קמעה ומתגדלת והולכת, ולכך היא משולה הגאולה כשחר — (שוח"ט י"ח):

ר' יהודה פתח ואמר (שיר ו') מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה, ברה כחמה איומה כנדגלות, האי קרא אוקמוה ואתמר. אבל מי זאת הנשקפה אילן אינון ישראל, בזמנא דקדשא בריך הוא יוקים לון ויופיק לון מגו גלותא כדין יפתח לון פתחא דנהורא (דהיא) דקיק זעיר, ולבתר פתחא אחרינא דאיהי רב מיניה עד דקודשא בריך הוא יפתח לון תרעין עילאין פתיחין לארבע רוחי עלמא. וכן כל מה דעביד קודשא בריך הוא לישראל ולצדיקא די בהו הכי כלהו ולא בזמנא חדא, לבר נש דאתיהיב בחשוכא ודירי הוה בחשוכא תדיר כד יבעון לאנהרא לי בעיין לאפתחא לי נהורא זעירתא כעינא דמחטא ולבתר רב מיני וכדין בכל זמנא עד דינהרון לי כל נהורא כדקא יאות, כך אינון ישראל כמה דאת אמר (שמות כ"ג) מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפרה וכו', וכן למאן דאתי אסוותא לאו איהו בשעתא חדא אלא זעיר זעיר עד דיתתקף, אבל לעשו לאו הכי וכו', תא חזי בעוד דאתחשך יממא ואתכסיא נהורא ואתי צפרא יתנהיר בקדמיתא זעיר זעיר עד דיתרבי נהורא כדקא יאות דהא כיון דקב"ה יתער לאנהרא לה לכנסת ישראל יתנהר בקדמיתא כמו שחר דאיהי אוקמא, ולבתר יפה כלבנה ולבתר ברה כחמה, ולבתר איומה כנדגלות כמה דאתמר (זוהר וישלח ד"קא ע"א).

ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו וכו'. ר' ייסא פתר קרא בזמנא דקדשא בריך הוא יוקים לה לכנסת ישראל מעפרא ויבעי לאנקמא נקמתא מעממא עובדי ע"ז כדין כתיב (ישעי' ס"ג) ומעמים אין איש אתי וכו'. (זוהר ויגש דר"ח ע"ב):

משא בערב

כי מפני חרבות נדרה, מפני חרב נטושה
ומפני קשת דרוכה ומפני כובד מלחמה:
(ישעי' כ"א)

אחר שדברנו בפרק הקודם על ענין חבלי משיח בכלל, נדבר
עתה על פרט אחד חשוב התופס מקום בחבלי משיח בסוף הימים.
והוא גלות ישמעאל; והנה גלות זו שאנחנו נמצאים בו בכל
ארצות פזורנו נקרא בכלל "גלות אדום", כמו שביאר הרמב"ן ז"ל
בספר הגאולה, וז"ל: "ודע כי אנחנו הסומכים על דעת רבותינו
ז"ל חושבים כי אנו היום בגלות אדום, ושאינ לנו עמידה ממנה
עד בוא המשיח, כאשר אמר אבינו הזקן והיה כאשר תריד וכו'".
ומקרא מלא אצלנו: "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו"
והיתה לה' המלוכה, אבל עיקר הכוונה בזה... להם ונתבוססה שם
בימי קונסטנטיין המלך על ידי רומי האדומי אשר יסד להם...
רומה ואמונתם בו, והסבה והשרש עיקר כל דבר, לכן תחשב רומי
ואדום מלכות אחת אע"פ שהם אומות שונות ועם כל זה הם
קרובים ונעשה הכל עם אחד וארץ אחת בהיותם על דעת אחת.
ואמר התרגום ב"פּקד עונך בת אדום", "אסער עוייתך קרתא
רבתא דרומי דמתבניא באיטליא ומלייא אוכלסין מן בני אדום"
עכ"ל;

אבל מצאנו ג"כ בחז"ל שמייחסים גלות זו לישמעאל במדרש
איכה (פ"א) ז"ל: "דבר אחר, נשקד, שקודה הייתי מעונותי וסבורה
הייתי שימחל לי על כל עונותי אלא ישתרגו, עשאו עלי סריגות
סריגות, הביא אותן עלי מכופלות, בבל-כשדים, מדי-פרס, יון-
ומוקדון, אדום-ישמעאל, וכו', וכן: (דניאל ב') מן קצת מלכותא
תהוי תקיפא ומינה תבירא" עכ"ל.

וכן מצאנו במדרש, שדרשו סדר ארבע מלכיות שראה אברהם במחזה (פרקי ר"א פ' כ"ח) — "אימה זו מלכות רביעית וכו' נופלת. זו מלכות בבל, שנא' נפלה נפלה בבל (ישעי' כ"א), עליו, אלו בני ישמעאל, שעליהם בן דוד יצמה, שנא' אויביו אלביש בושת ועליו יציץ גזר":

והנה על גלות זה של ישמעאל דברו באורך בזהר הקדוש ואמרו שם, פ' וארא (דף ל"ב ע"א): "אתנגיד ר' חייא ובכה פתח ואמר (בראשית י"א) ותהי שרי עקרה אין לה ולד, וי על ההוא זמנא דאוליד הגר לישמעאל, אמר ליה ר' יוסי אמאי? והא אולידת לבתר והוה לה ברה גזעא קדישא. אמר ליה: את חמי ואנא חמינא והכי שמענא מפומי דר' שמעון מלה ובכינה. אמר ליה מאי היא? אמר ליה: וי על ההוא זמנא דבגין דשרה אתעכבת כתיב (שם ט"ז). ותאמר שרי אל אברהם וגו' בא נא אל שפחתי וגו'. ועל דא קיימא שעתא להגר למירת לשרה גברתה והוה לה ברא מאברהם, ואברהם אמר: "לו ישמעאל יחיה לפניך", ואף על גב דקודשא בריך הוא הוה מבשר ליה על יצחק אתדבק אברהם בישמעאל, עד דקודשא בריך הוא אתיב ליה "ולישמעאל שמעתיק" וגו'. לבתר אתגזר ועאל בקיימא קדישא עד לא יפוק יצחק לעלמא, ותא ה' ארבע מאה שנין קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל ובעי קמי קודשא בריך הוא, אמר ליה: מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמך? אמר ליה: איך, אמר ליה: והא ישמעאל דאתגזר, ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין אמאי לית ליה חולקא בך כמו יצחק? אמר ליה: דא אתגזר כדקא יאות ובתיקוני ודא לאו הכי ולא עוד אלא דאילן מתדבקינ בי כדקא יאות לתמניא יומין, ואילן רחיקין מני עד כמה ימים, אמר ליה: ועם כל דא כיון דאתגזר לא יהא ליה אגר טב בגיניה? ווי על ההוא זמנא דאתייליד ישמעאל בעלמא ואתגזר! מה עבד קודשא בריך הוא? ארחיק להו לבני ישמעאל מדבקותא דלעילא ויהב להו חולקא לתתא בארעא קדישא בגין ההוא גזיר דבהון, וזמינין בני ישמעאל למשלט

בארעא קדישא כד איהי ריקניא מכלא זמנא סג
כמה דגזירו דלהון בריקניא בלא שלימו, ואינון
יעכבון להון לבני ישראל לאתבא לדוכתייהו עד
דישתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל. עכ"ל:

והנה לפי גודל המרירות שדברו בזה חכמי הזוהר על עצם
לידת ישמעאל, מה נדבר אחריהם אנחנו, אשר בעינינו רואים
הצער והחרבן שגורמים לנו צאצאיו בני ישמעאל כאן בארצנו
הקדושה, בעת שאנו באים לחונן עפרה ולרצות אבניה ולבנותה,
וכבר מפורסם בפי כל, המאמר הזה של הזוהר בפ' וארא ורבים
דשו בו. אבל מי יתן ויגלה לנו פני הלוט הלוט מן דבריהם ז"ל
שאמרו: "וזמינן בני ישמעאל למשלט בארעא קדישא בגין ההוא
גזירו דבהון זמנא סג" ו"עד דישתלים ההוא זכותא דבני
ישמעאל"?

וכאשר זיכני ה' לגלות מצפונים בשאר חלקי הקץ של גאולתנו.
כן בא גם העת עכשיו בימים אלו לגלות מסתרי ענינים אלי
כאשר עיני הקורא תחזינה נפלאות:

בוהר הקדוש (ויקרא דף ס"ט ע"א) "תאנא יומא חד הוו אולו
הברייא עמיה דר' שמעון, אמר ר' שמעון: חמינא אילן עמין כלזו
עילאי וישראל תתאי מכלהו מאי טעמא? בגין דמלכא אשדר
מטרוניתא מיניה ואעיל אמהו באתרהא (כלומר שפחה), כמה דאת
אמר: (משלי ל') "תחת שלש רגזה ארץ וגו' תחת עבד כי ימלוך
וגו' ושפחה כי תירש גברתה", מאן שפחה היא כתרא
נוכראה דקטל קודשא בריך הוא בוכרא דלהון במצרים, דכתיב
(שמות י"א) "עד בכר השפחה אשר אתר הריחים", אתר הריחים
הות יתבא בקדמיתא, והשתא האי שפחה תירש גברתה, בכה ר'
שמעון ואמר: מלכא בלא מטרוניתא לא אקרי מלכא. מלכא דאתדבק
בשפחה, באמהו דמטרוניתא אן הוא יקרה דיליה? וזמינא קלה
לבשרה למטרוניתא ולימא: (זכריה ט') "גילי מאד בת ציון הריעי
בת ירושלם הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע הוא, כלומר צדיק הוא

נושע. בגין דהוה רכיב עד השתה באתר דלאו דיליה באתר
נוכראה ויניק ליה וכו'. כביכול צדיק ונושע הוא, הוא ודאי יתיר
מכלא. בגין דעד השתא שארי צדיק בלא צדק והשתא דיזדווגון
כחדא צדיק ונושע הוא וכו'. ותאנא האי שפחה זמינא
לשלטאה בארעא קדישא דלתתא כמה דהות
מטרוניתא שלטא בקדמיתא, דכתיב "צדק ילין
בה" והשתא "שפחה כי תירש גברתה" בכלא, וזמין
קודשא בריך הוא לאתבא למטרוניתא לאתהרא כקדמיתא" וכו'.
עכ"ל לענינינו:

מן דברי זה המאמר של הזוה"ק מתגלה לנו סוד גדול נפלא
אשר לא שיערנו עד כה, והוא: כי באמרם "האי שפחה
זמינא לשלטאה בארעא קדישא דלתתא כמה דהות
מטרוניתא שלטא בקדמיתא", מתגלה מדבריהם הסוד
של מאמרם בזוהר פ' וארא: "וזמינין בני ישמעאל למשלט בארעא
קדישא כד איהי ריקנייא מכלא זמנא סגי וכו', עד דישתלים ההוא
זכותא דבני ישמעאל", כי נתבאר כאן מתוך דבריהם בסוד הכתוב
"ושפחה כי תירש גברתה", כי זה השיעור שהיתה שולטת
המטרוניתא בארץ ישראל, זה השיעור ממש ירשה השפחה. כי על
זה נופל הלשון "ירושה". שזה ירש חלקו של זה, ודקדקו בדבריהם
באמרם: "והשתא שפחה כי תירש גברתה בכלא", היינו בכל
אריכות הזמן שישבו בה ישראל בארץ הקדושה:

והנה עפ"י יסוד זה שנתגלה לנו מבין שני המאמרים מזוה"ק
מתברר לנו כאן חשבון נפלא מאד כי כאשר נחשוב חשבון הזמן
שישבו אבותינו בארץ ישראל נמצא ע"ז האופן: מעת כיבוש
יהושע עד בנין שלמה ארבע מאות ^{שנה} שנה, וזמן עמידת בית ראשון
ארבע מאות ועשר שנה, זמן עמידת בית שני ארבע מאות
ועשרים שנה, ואחר חרבון בית שני עדיין ישבו בני ישראל תחת
מלכות בן כוזיבא בביתר חמשים ושתים שנה, כמבואר בירושלמי
תענית, וכן היא במדרש איכה (ב', פסוק בלע) ועיין בסה"ד. כי

במשך זמן זה מלכו ג' דורות מלכים, בר כוכבא ב' שנים ומחצה ואח"כ מלך בנו, ובן בנו. נמצא בס"ה ישבו אבותנו בארץ ישראל אסף שלש מאות עשרים ושתים שנה:

עתה נחקור מאיזה זמן נתישבו כאן הישמעאלים, שהם הערבים. כמ"ש התרגום על פסוק "לכו ונמכרנו לישמעאלים" — לערבאי. על זה מצאנו בספר "צמח דוד" (ח"א) שכתב עפ"י עדותו של רב שרירא גאון שהיה סמוך לאותו זמן של תחלת ספירת הישמעאלים וז"ל שם: שע"ד. "מחמד מלך לעם ישמעאלים ונביאם התחיל לטעון טענותיו בזמן הזה, כך כתב רב שרירא גאון, גם הראב"ד בספר קבלתו, ושם בחלק ב' ברשימת אסף החמישי מביא: ישע"ד (ד' אלפים שע"ד) ההגריאים עבדו בעת ההיא את הרומיים בפרס ושכר ונשתלחו להלחם נגד כל העמים מסביב, פעם אחת וכבשו או עכבו הרומיים להם שכרם הקצוב אשר מפני זה קמו והסכימו כל אנשי הצבא אשר היו בעת ההיא במדינת אפריקא ומרדו ברומיים, וכולם היו ישמעאלים (ונקראים בעת ההיא "הגריאים" על שם הגר שפחת שרה: וכן מצינו שכן כנה אותם הכתוב בדברי הימים א' סימן ה', וכתב שם רש"י ההגריאים הם ישמעאלים, ועל שם אמם קראם "הגריאים", בני הגר היו. עכ"ל).

והיה בעת ההיא איש אחד בערבי עשיר וחכם גדול שמו מחמד, בשמעו הדברים אלה היה מתחבר אליהם, ונתן להם מתנות ונעשה להם למלך. ותיכף כבש מיד הרומיים את כל ארץ מצרים ואת ארבינה, והיה זה בשנת שע"ד, תרי"ד לנוצרים: אז עלה הקיסר הרוקלוס עם בני על עם ישמעאלים בעם כבד מאד והיה ביניהם מלחמות גדולות ועצומות, עד שגברה יד הישמעאלים ויפלו הנוצרים חללים לפני הישמעאלים ונהרגו ביום אחד מאה וחמשים אסף נוצרים והקיסר ובנו ברחו עד ים כספי וישבו ללקונסטנטינא בחרפה, ומחמד לכד את העיר אנטוכיא, לא היתה יקריה אשר שגבה ממנו, וכל ארץ ארמי ארמניא וארץ הקדושה וכן ארץ אסיא הקטנה, וכל הנוצרים אשר בכל אלו המלכיות אשר לא

המירו את דתם הרג בחרב ולא השאיר גם אין אחד. אך ירושלם נשארת ביד הרומיים עד בא עומר בן קטוף, כמבואר לפני' בשנת שצ"ז, והו' תחלת ממשלת מחמד נביאם לפוקה למכשול ולאבן נגף למלכות רומי עד היום הזה. בעת היא סיבב המלך מחמד את שם עמו להקרא שריים על שם שרה אשת אברהם הגבירה, ולא יקראו עוד הגריים על שם הגר השפחה: עכ"ל.

ממקור זה אנו מוצאים כי זמן תחילת שליטתם של הערבים בארץ ישראל היה בשנת ד' אלפים שע"ד. ולפי זה יוצא לנו כי בשנת תרצ"ו לאלף השישי כבר נשלם זה המספר של אלף שלש מאות עשרים ושתיים שנה לשליטתם, וכבר נשלם זכותם, וסר צילם מעליהם:

וכאשר נדקדק בדברי הזוהר הק', עיקר היסוד שלהם בנוי על יסוד זה הפסוק "ושפחה כי תירש גברתה", ולכן מן הראוי שימצא רמזו כאן זה המספר של זמן שליטת הישמעאלים, כדי להורות על אמיתת הענין.

והנה לפי רוב הקדמות והכללים שמצאתי בדרך חקירתי לקץ הפלאות, הבינתי כי לפתרון סוד זה המספר ישנה הקדמה מיוחדת, כי בדרך פשוט לא תמצא כאן רמז על המספר, אך בשים לב כי זה המספר המצטרך להמצא כאן צריך שיציין את מספר שנות הרשעים, וכבר אמר הכתוב "ושנות רשעים תקצורנה", (ובשביל זה תראה כי הם מונים חדשיהם ללבנה אבל אינם משלימים החסרון בעיבורים. ונמצאים חסרים שנותיהם תמיד) לכן צריך להשתמש במספר הקדמי של הגימטריא, והוא: כי יש דרך אחד של הגימטריא שחושבים תמיד האותיות הקודמות (המקצרות) ונקרא אותיות הפנים כמו שכתוב בס' הכוונות לאריז"ל, וע"ז הדרך כאן: "ושפחה כי תירש גברתה" תיקח האותיות הקודמות להם במקום ה' תכתוב ש' ובמקום ר' וכו' ויצא מזה האותיות: "הרעזד יט שטקר באקשד" שעולה עם הכולל 1322. וכן הנעלם מן זה הענין "ושפחה כי תירש גברתה" (אותיות

הנעלמות) כזה: (ו'ו ש'י'ן פ'א ח'י'ת ה'ה, כ'ף י'ו'ד, ת'י'ו י'ו'ד
(ד'י'ש ש'י'ן, ג'ימ"ל ב'י'ת ר'י'ש ת'י'ו ה'ה, אותיות הקודמות
להם כנ"ל עולה עם הכולל 1322 כנ"ל. ועל השנות זה המספר בענין
פעמים הוא להורות אמיתת הענין:

וצריך שימצא כאן ג"כ רמז המספר של זמן תחלת ספירת
הישמעאלים, שהיה בשנת ד' אלפים שע"ד כנ"ל. והוא ע"ז האופן:
כי כאשר תחשוב "ושפחה כי תירש גברתה" עם המילוי כזה: וא"ו
ע"י"ן פ"א ח"ת ה"ה, כ"ף יו"ד תא"ו יו"ד רי"ש ש"י"ן גימ"ל ב"י'ת
רי"ש תא"ו ה"ה, אותיות הקודמות, בחילוף א"ת—ב"ש, עם כל
האותיות שמספרם מ"ה, וכללות האותיות (ט"ז) עם הכולל עולה בין
הכל ד' אלפים שע"ד.

עוד תשוב תדקדק בלשון הזוהר בפ' אחרי (דף ס"ט) שהזכרנו,
באמרם שם: האי שפחה זמינא לשלטא בארעא קדישא דלתתא
כמה דהות מטרוניתא שלטא בקדמיתא דכתיב "צדק ילין בה"
והשתא "שפחה כי תירש גברתה בכלא", הנה הזכירו כאן זמן
ישיבת בני ישראל בלשון "צדק ילין בה", וברור כי סוף הענין
"ועתה מרצחים" זהו ג"כ כוונה אחת עם מה שמסיק הזוהר
"והשתא שפחה כי תירש גברתה", אשר מליצה זו עכשיו ביחוד
אנו מבינים פירושה...

והנה כאשר תבחין בדבריהם ז"ל תמצאו כאן שתי בחינות,
האחת "צדק ילין בה", המציינת זמן ישיבתם של ישראל בארץ
ישראל, והשנית "ועתה מרצחים", המציינת זמן ישיבתם של
המרצחים בארץ ישראל, וצריך שימצאו כאן רמוזים הזמנים
בכל הפרטים.

והדרך אשר בו תמצא רמוזי הזמנים הוא כך: כי הנביא
מתאונן כאן בפסוק זה (ישעי' א' כ"א): "איכה היתה לזונה קריה
נאמנה מלאתי משפט, צדק ילין בה ועתה מרצחים", ובמקום אחר
מצאנו כאשר הנביא התאונן על סבל ואריכות הגלות, סימל דבריו
במליצת (איכה ג' ג'): "אך בי ישוב יהפוך ידו כל היום", ועפ"י

זה ניצאנו כלל גדול כי במקומות שהכתובים מדברים על שיעור אורך זמן הגלות, שם משמש חילוף א"ב מיוחד, של "אך - בי" המובא בספר יצירה בפ' הר"מ בוטרי"ל.

וכאשר גם כאן גלה הנביא התאוננותו על אורך הזמן של הפיכת יד ה' בו. שירשו המרצחים את מקום לינת הצדק, לכן נסתם כאן סוד המספר ע"י חילוף א"ב של "אך - בי", ולכן הנעלם מן "ועתה מרצחים" עפ"י א"ך - ב"י כזה: וי' (עין ת) יו (ה), (מ)ם (ר)יש (צ)דיק (ח)ית (י)וד (מ)ם. אותיות הקודמות עם הכולל עולה 1322. וכן עפ"י פשוט. "ועתה מרצחים" עם המילוי כזה: וי' עי"ן תי"ו ה"ה, מ"ם רי"ש צד"י ח"י"ת יו"ד מ"ם. אותיות הקודמות כנ"ל עם מספר האותיות והכולל עולה 1322.

אבל בתיבות "צדק ילין בה", כאשר מציין הנביא זמן ישיבת המטרונגיתא בארץ ישראל, ומדבר בחבה בזכרון דבר זה, אשר השכינה לנה אתם, לכן נפתר כאן זה המספר ע"י החילוף של "אל-בם", (מלשון אל בם) ולכן אותיות הנעלמות מן "צדק ילין בה" כזה: (צ)די"ק (ד)ל"ת (ק)ו"ף, (י)ו"ד (ל)מ"ד (י)ו"ד (נ)ו"ף, (ב)י"ת (ה)ה, עם האותיות והתיבות עולה 1322.

וכן נמצא כאן על זה הדרך מרומז זמן תחלת שליטתם של המרצחים בארץ ישראל, בכל המשפט של תיבות "צדק ילין בה ועתה מרצחים" שקובע זמן המעבר מן גמר הזמן של "צדק ילין בה", לתחלת הזמן של "ועתה מרצחים", ונמצא רמוז זה הזמן באופן זה, כי "צדק ילין בה ועתה מרצחים" במילוי כזה: צדי"ק דל"ת קו"ף, יו"ד למ"ד יו"ד נו"ף, בי"ת ה"א, וי"ו עי"ן תי"ו ה"א, מ"ם רי"ש צדי"ק ח"י"ת יו"ד מ"ם, עפ"י חילוף "אך-בי" כנ"ל עם כל האותיות והתיבות והכולל עולה 1373, והוא אחר תום ד' אלפים שע"ג, בשנת שע"ד לאלף החמישי מתחיל מנין זמן שליטתם.

ולהורות מתי שגצא מן הגזירה הזאת, ושאו כבר תיבטל שליטתם נרמז כאן בכל הפסוק: "איכה היתה לזונה קריה נאמנה מלאתי משפט צדק ילין בה ועתה מרצחים", ראשי וסופי תיבות עם

המילוי עפ"י אך-בי כזה: אל"ף ה"א ה"א ה"א, למ"ד ה"א, קו"ף ה"א, נו"ן ה"א, ס"ו"ד, מ"ם ט"ית, צד"י ק"ו"ף, יו"ד נו"ן, ב"ת ה"א, ו"ו ה"א, מ"ם מ"ם, אותיות הקודמות כנ"ל עם כלל האותיות (כ"ד) עולה ה' אלפים תרצ"ז שאז כבר בטלה שליטתם:

ונרמז ג"כ בתיבות "ועתה מרצחים" זמן הרציחות שיצאו לפועל על ידם בשנה זו. כי הנעלם מהם כזה: (ו"ו ע"י"ן ת) י"ו (ה' מ' ס' ר) י"ש צ"ד י"ת (י"ו"ד מ)ם, עפ"י פשוט, באותיות הקודמות עם מספר האותיות (הנעלמות) עולה תרצ"ו, כי בשנה זו נתרבו הרציחות ולא ימשיכו יותר:

כי כה אמר אדני אלי בעוד שנה כשני שכיר וכלה כל כבוד קדר. ושאר מספר קשת גבורי בני קדר ימעטו וגו'.
(ישעי' כ"א)

(תנחומא יתרו ה') "אמר ריב"ל כשהגלה נבוכדנאצר הרשע את ישראל לבבל היו כפותים ידיהם מאחוריהם, נתונים בשלשלאות של ברזל והולכיכום ערומים כבהמות, כיון שעברו על בני ישמעאל אמרו להגמונות שעליהם עשו עמנו חסד ורחמים והעבירונו על אחינו בני ישמעאל דודינו, וכן עשו. יצאו בני ישמעאל לקראתם הוציאו להם פת מלוח וציר עמה, הביאו גודות רקים וצבעום כמים ותלאום בשערי אהליהם, כשראו ישראל כך נתישבה דעתן, היו סבורין שהן מלא מים, אמרו להם אכלו פת תחלה ואח"כ נביא לכם מים, אכלו את הפת באו ואמרו לא מצאנו מים, והן נושכין בשיניהם באותן גודות ונכנסה רוח חמה לתוך מעיהם ומתים שנאמר (ישעי' כ"א) "משא בערב ביער בערב תלינו אורחות דודנים", מהו משא בערב? משאוי קשה על בני ערב, אמר להן: כזה אורחות דודנים? דרכן של אחין לקבל בני דודיהם. בנוהג שבעולם הבא מן הדרך מקדימין לפניו לחם ומים שנא' (שם כ"א) "לקראת צמא התו מים" ואתם "יושבי ארץ תימא בלחמו קדמו נודד" ואתם אין אתם

יודעים כי "מפני הרבות נדדה, מפני חרב נטושה, מפני קשת דרוכה מפני כבד מלחמה" אביכם שהיה מושלך בצמא במדבר פנתתי לו באר מים שנא' (בראשית כ"א) ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים ואתם עשיתם כך, עכ"ל:

המדרש הזה הדורש את דברי נבואת ישעי' בפסוק משא בערב וגו', ונותן לנו תיאור שלם על הלך רוחם המוסרית של בני דודנו אז, בעת עצם ימי האסון שקרה לעם ישראל. תיאור הלך רוחם זה לא נופל מחשיבותו גם בימים אלה. כיום איננו באים אליהם לבקש מהם מִיֵּם בצמא, כיום באים אלינו לבקש מים, וכשנותנים להם הם משיבים בכדורי מות... זו היא מדת יושרם והצדק שלהם. זו היא הלך רוחם המוסרית...

אבל לבד מה שהנביא תיאר לנו פרט אחד מן המציאות של העבר בימי החרבן, עוד נמצא בנבואה זאת גם יעוד על העתיד, כי כן יש לנו מסורה כי: "ששים רבוא נביאים עמדו להם לישראל בימי אליהו וכו' ולמה לא נתפרסמה נבואתו? שלא היה צורך לדורות. אמור מעתה כל נבואה ששעתה והיתה צורך לדורות נתפרסמה, וכל נבואה ששעתה ולא היתה בה צורך לדורות לא נתפרסמה" (מדרש חזית, פסוק נופת תטופנה): וכן נבואה זו יש בה תחלתה שהיא לשעתה, וכן יש בה בסוף הענין נבואה על לעתיד לבוא. (שם ישעי' כ"א): "כי כה אמר אדני אלי בעוד שנה כשני שכיר וכלה כל כבוד קדר. ושאר מטפר קשת גבורי בני קדר ימעטו, כי ה' אלהי ישראל דבר": ופירוש רש"י ז"ל: כשני שכיר "אדקדק בה לצמצם המועד כשכיר הנשכר לשנים שמדקדק במועד תשלום שנתו". עכ"ל, והביאור, כי הזמן הנגזר להם לשלוט בארץ כמבואר אצלנו, זה הזמן לא יוארך בשום פנים, רק ידקדקו עמם כשני שכיר, וכעין נבואה זו נמצאת שם (ישעי' ט"ז) על מיאב, שהיא מלכות סעודיא כיום, ושם נראה בולט מאד הגבלה זה, בין הנבואה לשעתה לנבואה של לעתיד באמרו שם (פסוק י"ג): "זה הדבר אשר דבר ה' אל מואב מאז, ועתה דבר ה' לאמר בשלש

שנים כשני שכיר ונקלה כבוד מואב בכל ההמון הרב. ושאר מעט מועד לא כביר.

ואין ספק כי בהזכירו כאן קצב זמן של "שני שכיר" כונתו הוא על קצב הזמן שהוקצב להם לשבת בארץ-ישראל ולשלוט בה. גם יתכן שזה הוא לשון בקורת עליהם על שהיו מלפנים שכירים בחיל צבא של רומי והלכו ללחום מלחמות לא להם, כמ"ש "ידו בכל ויד כל בו". ולכן הזכיר גם כאן את תפקידם הראשון בשביל שאין להם תפקיד לאומי כלל, רק בעת קבלו שכרם עבדו לרומיים, וכשעכבו להם שכרם אז נעשו לאומיים, וכן גם כאן בארץ ישראל אין ישיבתם כאן משום לאומיות, כי הם לא בנו הארץ כלל וכמ"ש הזוהר: "וזמינין בני ישמעאל למשלט בארעא קדישא כה איהי ריקנייא מכלא". ומפני שנגזר על הארץ "ושפחה כי תירש גברתה", אבל תיכף שיגמר קצב הזמן תרגז ארץ ולא תסבול יותר, כמ"ש תחת שלש רגזה ארץ וגו'. ואז בעצמם יכשלו, ולא יוארך זמנם ויצומצם המועד כמו עם שכיר:

ועתה נתבונן נא בינה, איך נמצא רמזו גם כאן בפסוקים אלו קצב הזמן ההוא, ועינינו תראינה נפלאות: "בעוד שנה כשני שכיר" הנעלם מן זה הענין כזה: (ב"ת ע"ן ו"ו ד) ל"ת, (ש"ן נ"ן) ו"ן (ה"א, כ"ף ש"ן נ"ן ו"ן י"ד, (ש"ן כ"ף י"ו ד) ר"ש, אותיות הקודמות, עם מספר האיתיות (הנעלמות) עולה 1322, ועם הכולל 1323.

"בעו"ד שנ"ה כשנ"י שכי"ר וכל"ה כל-כבו"ד קד"ר, סופי תיבות (זולת המקף) עם המילוי כזה: דלת, הה, יוד, ריש, הה, דלת, ריש, אותיות הקודמות כנ"ל עם מספר האותיות (י"ט) והתיבות (ז') עולה 1323. וכן רוס"ת זה הענין בא"ת-ב"ש עם המילוי (זולת המקף) כזה: ב"ת דל"ת שי"ן ה"י כ"ף יו"ד שי"ן רי"ש וי"ו ה"ה, כ"ף דל"ת קו"ף רי"ש, אותיות האחרונות (המקצרות) עם כל האותיות עולה 1323.

והנה לפי הקירנתו שנתברר לנו למעלה כי תחילת, מנינם

מתחיל מן תחלת שע"ד לאלף החמישי, ונמצא כלה זה הזמן של אלף שכ"ב, עוד בתחילת תרצ"ו לאלף הששי, לפי זה מובן כי הביאור "בעוד שנה" כשני שכיר, הוא: נוסף על זה הקצב של אלף שכ"ב תהיה עוד שנה נוספת להם בשביל שמדקדקים עמם לשלם שכרם המגיע להם וכדי שתתמלא סאתם, ולכן נרמז בזה הענין בכמה אופנים המספר של אלף שכ"ג. שהוא עם השנה הנוספת, אבל בהגיע שנת תרצ"ו שאז בלי ספק כבר יצאנו גם מן ההוספה ההיא, אז בודאי הגיע זמן פורענותם, ולכן מן הראוי אשר בנבואה זו המדברת על כלות קצב זמן של 'שני שכיר' ימצא ג"כ רמזו זה הזמן מתי שיכלה זמן הקצוב שלהם כדי שיהיה הדבר שלם בכל פרטיו.

והנה שני עניני פורענות נזכרנו כאן בענין. הא' "וכלה כל כבוד קדר", והב' "ושאר מספר קשת גבורי בני קדר ימעטו", אשר הבחינה האחת מדברת על הבחינה הפוליטית, והוא: ביטול טענותיהם ודרישותיהם, המסומלת בתיבות "וכלה כל-כבוד קדר" והבחינה הב' הוא: ביעור הרוצחים והגשק שלהם עד אפס. שמסומל בתיבות "ושאר מספר קשת גבורי בני קדר ימעטו". ולכן תמצא כאן הרמזים נפרדים כל אחד לפי ענינו. "כי כה אמר אדני אלי בעוד שנה כשני שכיר וכלה כל כבוד קדר". אותיות הנעלמות מן זה הענין, (במילוי: ו"ו ה"ה) עפ"י חילוף א"ט-ב"ח (מלשון, ומבח גדול בארץ אדום) אותיות האחרונות (המקצרות) עם מספר כל האותיות (ק"ג) והתיבות (י"ג) עם הכולל עולה 5695. והוא אחר כלות ה' אלפים תרצ"ה שנה לב"ע, בתוך גבול של שנת תרצ"ו יתקיים החלק הראשון מן הנבואה "וכלה כל כבוד קדר" אשר כבר ראינו סימני התחלת קיומה, והוא גלות כל נכבדיהם ושלוחם למחנה ההסגר. וכן זה הענין: "כי כה אמר אדני אלי בעוד שנה כשני שכיר וכלה כל-כבוד קדר", רוס"ת (זולת מקף) במלואו: (ה"ה ו"ו) אותיות האחר (השניות) עפ"י פשוט. עם האותיות והכולל עולה ג"כ כנ"ל 5695, הרמזו על כלות כבוד קדר בתרצ"ו כנ"ל:

וכן מבחינה הב' של הנבואה, נרמז זה הזמן לקיומה, בענין:
 "בעוד שנה כשני שכיר וכלה כל כבוד קדר: ושאר מספר קשת
 גבורי בני קדר ימעטו". אותיות הנעלמות במילוי כזה (וי"ו, הי"ת, וי",
 פ"א) אותיות הקודמות, עם כל האותיות (100) עם הכולל עולה:
 5696, והוא אחר גמר ה' אלפים תרצ"ו בשנת תרצ"ז הבע"ל אשר
 אז "גבורי בני קדר ימעטו".

ובעת ההיא עת צרה לישראל, כי בעת נפילת השרים
 כלמעלה, מתגברים המקטרגים למעלה ולמטה ואז מתוך הצרה
 היא עם ישראל מתחזקים בתשובה בתפלה ובתחנונים, ובזה
 משברים כח הקטרוג ונותנים "עוז לאלהים", ומתוך צרה ימצאו
 פדות ורווחה. וזה מרמזו כאן בתיבות "בני קדר ימעטו" ר"ת
 יב"ק. והוא שם גדול ונורא, היוצא מן שילוב הוי' אלהים. (בגימ'
 יב"ק). ומשמש בכל עת צרה. ורמזו במזמור "יענך ה' ביום צרה"
 בתחילתו, ובסופו: "יעננו ביום קראנו", וכן בסו"ת "בני קדר
 ימעטו" נרמז השם הגדול רי"ו. שהוא בגמ' גבורה, ונרמז בתיבת
 "וחרב (בגימ' רי"ו) פיפיות בידם", שהוא חרב נוקמת, כי ה'
 נלחם להם בשביל ישראל;

וכן הובטח לנו כי תפילותינו יתקבלו בעת ההיא, וישמע
 הקב"ה קול נאקתנו, כמו שמצינו בפרקי ר"א (פרק ל"ב) "ששה
 נקראו בשמן קודם שנולדו וכו', ולמה נקרא שמו ישמעאל, שנא'
 (תהלים נ"ה) "ישמע אל ויענם" עכ"ל המדרש, הרי לנו ברור מתוך
 מאמר זה כי הרבה צער היו מעותדין הישמעאלים לעשות לנו בארץ
 ישראל באחרית הימים, ויגרום זה לנאקת העם וישמע הקב"ה
 הצער שלנו ויושיענו מאויבנו:

וכן במחזה שהראה הקב"ה לאברהם אבינו בברית בין
 הבתרים הראה לו, לבד ארבע הגליות, עוד סבל הישמעאלים,
 וכתנאי קודם, למעשה הגאולה שלנו היא נפילתם קודם, ומתוך
 זה יצמח בן דוד, וז"ל המדרש (פרקי ר"א פכ"ח): — "נופלת
 זו בבל שני' נפלה נפלה בבל, עליו אלו בני ישמעאל, שעליהם בן דוד

יצמח, שנא' אויביו אלביש בושת ועליו יציץ נזרו" עכ"ל. וגם כאן
אנו מוצאים רמז הזמן של השתלטות הישמעאלים כאן בארצנו. כי
הנעלם מן "אויביו אלביש בושת" במילוי (וי"ו תי"ו). אותיות
הקודמות עם התיבות והכולל עולה אלף שכ"ב. אשר אחר זמן זה
ילבשו אויבי ה' בושח וכלימה. ויצץ נזרו של מלכות בן דוד במהרה
בימינו:

וכאשר נעמיק נחקיר מה ענין מפלתם שהוזכר בישעי' בסגנון
"וכלה כל כבוד קדר", וגם אח"כ מה שאמר: "ושאר מספר קשת
גבורי בני קדר ימעטו". הנה לבד מה שיש להבין מן משמעות המלה
ענין שתי בחינות בפורענותם של בני קדר. אשר האחת מכילה
מפלה הפוליטית, המסומלת בתיבות "וכלה כל כבוד קדר", והשנית
היא, כי גם אחר שינחלו המפלה הפוליטית בכל החזית, עוד ישארו
כנופיות שודדים בהרים ובדרכים ויארכו לנקי ותם: וע"ז באה
ע"דוד דברי הנביא ומכרזת "ושאר מספר קשת גבורי בני קדר
ימעטו כי ה' אלהי ישראל דבר".

הנה לבד זה יש לנו בחינה אחרת להבין בדברי הנביא, והוא
על ידי היקש סגנון נבואה זו עם סגנון נבואה אחרת הדומה לה
בסגנונה, אשר הרבה דרשות חז"ל נבנו באופן זה, וכעין זה מצאנו
מסורה בפסוק "ושאר עץ יערו מספר יהיו ונער יכתבם" (ישעי' י'
י"ט). והנה חז"ל דרשו הפסוק ההוא על סנחריב עם מחנהו שמתו
בלילה אחת מאה ושמונים אלף קציני החיל, ודרשו שם (סנהדרין
צ"ה) "כמה נשתיירו מהם? רב אמר עשרה, שנאמר ושאר עץ יערו
מספר יהיו ונער יכתבם" כמה נער כותב יו"ד, וכו' ר' יוחנן אמר
המשה" וכו', וכמו שדרשו חז"ל על הפלגת מיעוטם של מחנה
סנחריב, כן עד"ז ממש הוא כאן בלתי ספק כוונת הנביא על הפלגת
מיעוטם של "גבורי בני קדר", כי כן דרכי השכל מחייבים, אשר
הרשעים הללו פתחו בחרב אך ורק בשביל המורא פן ירבו בני
ישראל על ידי עלייתם לארץ וישארו המה במיעוט לכן מדה כנגד
מדה יהיה העונש שתחזיב השגחת השי"ת ששיגו המיעוט מצד

עצמם, כי תהיה יד ה' בהם להומם ולאבדם כמו שעשה לסנחריב ולחילו:

והעד על אמיתת סמיכת שני הפסוקים, נמצא בגמרא (סנהדרין צ"ה) שאמרו שם על פסוק "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור ר"י אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר: אמר לו הקב"ה לגבריאל, כלום מגלך נטושה? אמר לפניו: רבש"ע! כבר נטושה ועומדת מששת ימי בראשית. שנאמר "מפני חרבות נדדו מפני חרב נטושה" (ישעי' כ"א). עכ"ל: והנה כאשר תתבונן בתוכן השאלה ומהות התשובה, תמצא כי כאשר שאל לו הקב"ה אם כבר החרב שחוזה אצל גבריאל. ענה ואמר לו כי כן, כי כבר מששת ימי בראשית היא שחוזה, כי כבר נאמר "נפני חרב נטושה", והיכן נאמר זה הענין? הלא בנבואה על קדר. ונלמד מזה כי החרב הנטושה על סנחריב בשעתו הוא החרב המוכנת לפורענות על קדר מן ששת ימי בראשית, ואדרבא פורענותו של סנחריב הוא טפל לפורענותו של קדר.

ועוד דבר אחד נלמד מן דרשת חז"ל זה, כי פסוק זה הנאמר בתחלת נבואת "משא בערב וגו'" כי מפני חרבות נדדו וגו' מפני חרב נטושה", לבד מה שנדרש על בני ישראל שנדדו בעת ההיא מפני חרבו של נבוכדנאצר — והיתה בזה תוכחת מגולה לבני קדר, כי: לא כך מקבלים אורחים הנודדים מפני חרבות, ונותנים להם נודות נפוחים, כדי להמיתם בצמא, — עוד יש בנבואה גם פנים, שמורה על העתיד, וזה הוא שהיתה תשובת המלאך כבר נטושה ועומדת מששת ימי בראשית, שנא' "מפני חרב נטושה", כי בבוא עת קץ אז תתהפך עליהם זאת הנבואה מראשיתה. ותהיה להם מדה כנגד מדה. "כי מפני חרבות נדדו עמים" (כן הוא הגירסא בילקוט) מפני חרב נטושה", כי כה אמר אדני אלי בעוד שנה וגו'. ויהיה קשר זה המשפט כך: "כי מפני חרבות נדדו עמים מפני חרב נטושה" וגו' כי גזירת הנבואה הוא שתצא לפועל בידידת בני קדר, ומפרש אח"כ הנביא כי כן היתה הגזירה שיתמעטו

"כי כה אמר אדני אלי בעוד שנה וגו' בני קדר ימעטו כי ה' אלהי ישראל דבר", והזכיר נבואה זו בין שתי שמות, להורות על חוזק ההחלטה בדבר שלא ישונה:

ויש בזה הרמז על זמן שליטתם כי: "מפנ"י חר"ב נטוש"ה" אותיות הנעלמות במילוי (פ"א, ו"ו, ה"ה) אותיות הקודמות בדיוק עולה אלף שכ"ג. שהוא בשנת תרצ"ז שנת הפורענות שלהם, וכן: "חר"ב נטוש"ה עם מילוי (וי"ו ה"י) עפ"י הילוף א"ט"ב"ה אותיות הקודמות עולה תרצ"ז. וכן: מפנ"י חר"ב נטוש"ה", הנעלם עפ"י א"ת ב"ש במילוי (פ"ה, וי"ו, ה"י) אותיות האחר בגימ' תרצ"ז:

כבר נתברר לנו היטב פתרון הנבואה של ישעי' "בעוד שנה כשני שכיר" שזיה מוסב על סוף זמן שליטת הישמעאלים, ונתברר לנו ג"כ מתוך הרמזים הזמן באיזה שנה תתקיים נבואה זו אבל עדיין אנו צריכים להבין הענין של "כשני שכיר" מה בא ללמדנו? ומה זה הענין של "שנה כשני שכיר"? שמשמעותה כי הנביא מודיע לנו על טיב השנה ההיא כדי להודיענו פרט אחד חשוב נוסף על הידיעה כי אחר כלות אלף שכ"ב שנה לשליטתם יתוסף עוד שנה עד שתתקיים הנבואה:

והענין הזה יתברר לנו אחרי ידיעת גמ' מפורשת (גדה דף מ"ז. ערכין י"ח) "תניא שנה האמורה בקדשים. שנה האמורה בבתי ערי חומה. שתי שנים שבעידה אחוזה, שש שנים שבעבד עברי וכן שבבן ושבבת כולן מעת לעת. (פירש רש"י ז"ל: מעת לעת, מיום ליום, ולא אמרינן למנין עולם, שתכלה שנתו ערב ר"ה) וכו', שש שנה שבעבד עברי מנלן, אמר קרא "שש שנים יעבוד ובשביעית, ובשביעית נמי יעבוד" (פרש"י: בשביעית נמי יעבוד. כגון נמכר בניסן וכשיגיע תשרי של שביעית עברו שש למנין עולם, והוא יעבוד עד ניסן). נתברר מזה כי יש דין בשכיר (עבד עברי) אשר מנין השנים שלו לא נחשב למנין עולם מראש השנה רק מעת שכירותו, ואולי אל זה היתה כוונת הנביא כאן "בעוד שנה כשני שכיר" להורות לנו בדיוק מתי שתכלה הגזרה של "ושפחה כי

תירש גברתה" ואם היתה כוונת הנביא בתיבת "כשני שכיר" לא על השנה הנוספת האחרונה לבד. רק על כל השנים מתחלת שליטתם, כי אז אי אפשר להעמיד גבול מדויק מתי שתכלה זאת השנה האחרונה, היות שאין אנו יודעים בדיוק מתי היתה תחלת שנת שליטתם, אבל מאד יתכן לפי חוקי הלשון כי הכוונה הוא במליצת הנביא רק על השנה האחרונה הנוספת אחר קצב שנות הגזירה, כהוראת הלשון בעוד "שנה" כשני שכיר, ו"א רק השנה הנוספת תהי' מעת לעת, כשני שכיר כדי למלאות סאתם, אבל השנים של הגזירה נחשבים למנין עולם, ולפי זה תהיה אז גמר שנה האחרונה בר"ה תרצ"ו, וזה אי אפשר להחליט עד שהזמן יורנו:

בדרך חקירתנו נתברר לנו מתוך פסוקים מנבואת ישעי' כי בפעם הזה יכשלו בני קדר כשלון גמור מפני שהם בני השפחה שהשתלטו על הארץ במשך זמן מסוים שנגזרה "ושפחה כי תירש גברתה", והתוצאות של כשלונם הם שני בחינות. הא': "וכלה כל כבוד קדר", פירושה: כי המנהיגים שלהם שרצו להנחיל לעצמם "כבוד" מפעולותיהם, ועכ"פ למצוא לעצמם מוצא מן המצב בדרך "כבוד", וע"ו באה הנבואה ומכרזת "וכלה כל כבוד קדר", ובחינה הב' הוא מפעילות המון העם היוצאים להרים שדות וכרמים לרצוה ולהרוס לחבל ולהשחית במעשה פראית אין קץ, כי גם זה ישותק כליל, כהבטחת הנבואה: "ושאר מספר קשת גבורי בני קדר ימעטו כי ה' אלהי ישראל דבר":

אבל כאן נשאלת לנו השאלה: האם זהו כבר באמת הכשלון האחרון שלהם כאן. ולא יוסיפו לעשות עוד נסיון כזה: על זה יש לנו תשובה ממקום אחר שיברר לנו זו השאלה באופן מיוחד, והוא: כי בפרק הראשון מספר "לקץ הימין" כתבנו איך שמרומז בדניאל (פרק י"א, מ"מ"ג) מן פרשת המלחמה העולמית שהיתה בין בריטניא ותוגרמא, וכתוב שם על מלך הצפון, היא בריטניא "ובא בארץ הצבי ורבות יכשלו, ואלה ימלטו מידו אדום ומואב וראשית

בני עמון אשר בדרך כלל מדבר כאן על העובדה של כיבוש ארץ ישראל ע"י בריטניא הגדולה*) ואז "ורבות יכשלו, וגו' ואלה ימלטו מידו" וגו' והנה הבחינה השנית המדובר בזה הענין: "ואלה ימלטו מידו" וגו', היא לקיים העובדה של השארת העצמאות למלכות סעודיא המשתרעת על פני אדום ומואב הקדומים, ומלכות עבר הירדן מזרחה בשטח של רבת עמון מימי קדם. וכבר ביאר הראב"א כי הפסוק מדבר, לא על עצם העמים, רק על שטח שהי' מלפנים אדום ומואב ובני עמון, אף כי מאד יתכן כי עם שבטי הוהבים שבמדינת נדוד הם בעצמם המואבים, שנאמר עליהם במליצה "את והב בסופה" (פ' חוקת) ועליהם דיבר בלעם בגבואתו: "דרך כוכב מיעקב וגו' ומחץ פאתי מואב", ואל זה התכוון דניאל, "ואלה ימלטו מידו" כי לא יפלו לעולם בידי בריטניא רק ע"י "הכוכב מיעקב" בביאת המשיח:

אבל בבחינת הא' מן זה הענין "ובא בארץ הצבי ורבות יכשלו" שמדבר כנראה על אלו שבארץ הצבי, מה הביאור של "ורבות יכשלו" (א) אם יהיה זה כבר אחר הכיבוש, א"כ מה החידוש בזה? הלא כן דרך כובשי ארצות שמכניעים התושבים למשמעתם, (ב) מה הלשון "ורבות" לשון נקבה? התשובה על זה הוא, כי זה מוסב על משך זמן השליטה בארץ ישראל, ודבר כאן על יחס התושבים הילידים אל השלטון, ואמר "ורבות יכשלו".

* כיבוש ארץ ישראל ע"י בריטניא היתה בשנת תרע"ט. וזה מרומז בענין: "ובא בארץ הצבי" אותיות הנעלמות במילוי (וי"ו צד"י) עם האותיות (הנעלמות) והתיבות והכולל עולה אלף תתמ"ט, שהוא מן החורבן עד תרע"ט. ועוד: "ובא בארץ הצבי ורבות יכשלו", סו"ת במילואן (וי"ו. תי"ו. צד"י) עם התיבות והכולל בגימ' תרע"ט. וכן: ובא בארץ הצבי ורבות יכשלו, אותיות הנעלמות במילוי (וי"ו. ה"א. צד"י תא"ו). עפ"י חילוף אקב"ץ (כי זה גרם לקיבוץ) עם כלל האותיות (כ"א) עולה ה' אלפים תרע"ט. (ללקץ הימין פרק א'):

ביאור הדבר: רבות פעמים יכשלו, כי פעמים רבות יתנשאו ילידי הארץ הערבים לעשות מרד בשטף גדול. אבל "יכשלו" והיתה בזה הבטחה ברמז לעם ישראל, שידעו כי כל המאמצים שלהם יבואו לידי כשלון, ורק שלא יהי' פעם אחד. אך "רבות" יכשלו.

וכאן באה לנו הפרפראות לחכמה ותלמדנו בינה, כי עד כמה ועוד מתי יהיו אלו ה"מכשולים" שלהם, העולים לעם ישראל בהרבה אבדות בנפש ורכוש וצער הרבה? ע"ז בא הרמז בתיבות "ורבות יכשלו", הנעלם מהם כזה: (ו', ר) י"ש, (ב) י"ת, (ו', ו) ת"ו, (י) ו"ד, (כ) פ (ש) י"ן, (ל) מ"ד, (ו', ו) אותיות הקודמות בגימ' בדיוק תרצ"ה. לרמז על הזמן האחרון של המכשולים שלהם שיהיו בשנת תרצ"ה, בשנת השביעית לשמיטה בעת המלחמות שנאמר בגמרא (מגלה י"ד) "בשביעית מלחמות נמי אתחלתא דגאולה", ואז יצטרפו בני קדר עם שונאיהם של בריטניא הגדולה, (כמו שאבאר במקום אחר בספר "לקץ הימין" באורך) ויכשלו אז בפעם האחרון ולא יהי' להם כל תקומה.

ולכן תמצא כאן על כמה אופנים הרמזים מורים על הזמן האחרון. "ובא בארץ הצבי ורבות יכשלו" ר"ת עפ"י א"ק-ב"ץ (מלשון: "עוד אקבץ עליו לנקבציו" כי זה תחילת גאולה) במילוי כזה: ו"ו, ב"ת, ה"א, ו"ו, יו"ד, אותיות האחור (השניות) שהם: (ז"ז גכ"ת ו"ב ז"ז כז"ה) בגימ' תרצ"ח בדיוק, וכן: "ורבות יכשלו" במילואן כזה: ו"ו רי"ש ב"ת ו"ו תי"ו, יו"ד כ"ף שי"ן למ"ד ו"ו, אותיות הקודמות בא"ת ב"ש עם כל האותיות והתיבות עולה אלף תתס"ח, שהוא מן זמן החרבן עד תרצ"ח. וכן: "ורבות יכשלו" אותיות האחור (המורה על סוף הדבר) עפ"י א"ת ב"ש, עם התיבות עולה אלף תתס"ט שהוא על שנת תרצ"ט, מוצאי שביעית זמן גאולתן של ישראל:

ובאותו עת יקויים מה שכתוב בתורה (בראשית כ"א), "גרש האמה הזאת ואת-בנה כי לא יירש בן-האמה הזאת עם בני עם

יצחק" ורמוז בתיבות אלו למאורע שיארע בזמננו, כי "מעשה אבות סימן לבנים", ולכן: "גר"ש האמ"ה הזא"ת וא"ת בנ"ה", רוס"ת אותיות הקודמות (המורה על תחילת הדבר) (זולת המקף) עם האותיות והתיבות והכולל בגימ' תרצ"ה, להורות כי יתחיל הנדידה והמיעוט שלהם בתרצ"ז כאמור למעלה.

ולכן מחוייב המציאות שתהי' נרמז בזה הענין גם כן קצב זמן ישיבתם של בני האמה בארץ ישראל. ולכן תמצא כי: גר"ש האמ"ה הזא"ת וא"ת בנ"ה כ"י ל"א ייר"ש ב"ן-האמ"ה הזא"ת ע"ס-בנ"י ע"ס-יצחק, רוס"ת (זולת המקף) אותיות הקודמות עם האותיות עולה אלף שכ"ב. וכן זה הענין רוס"ת (זולת המקף) אותיות האחר (המקצרות) עפ"י א"ת-ב"ש עם האותיות והתיבות עולה ג"כ אלף שכ"ב, וכן תמצא בעת שהתפלל אברהם על ישמעאל "לו ישמעאל יחיה לפניך" והשיב לו הקב"ה "ולישמעאל שמעתיך", "לישמעאל" שמעתיך" בלי וי"ו השימוש, עם הכולל בגימ' אלף שכ"ב, וכן נרמז כאן זה הזמן האחרון על פי ספירת ימי העולם, כי כן כל הפסוק: "ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק" הנעלם מן זה הענין במילוי (תי"ו, ה"י, וא"ו, צדי"ק) עם כל האותיות (הנעלמות) והכולל עולה ה' אלפים תרצ"ו, אחר תום כל כך שנה מעת הבריאה בשנת ה' תרצ"ה מוכרח להיות ההחלטה בענין זה בגלוי לעיני כל העמים.

בסוף אעתיק כאן קטע נפלא מאד מן ספר "בני יששכר", שוב בפרק על "תמוז-אב", סימן ח' ז"ל: "באחד לחודש אב ויעל אהרן הכהן אל הר ההר, הנה בו נרא"ו (בגימ' אהרן) ראשי ההרים, ובכאן ויראו כל העדה, אל תקרי ויראו אלא (ויראו) עונסתלקו ענני כבוד, וישמע הכנעני מלך ערד, ער"ד בקליפה: בגימ' (זה לעומת זה) רח"ל לא"ה בקדושה (ובחודש אב דייקא וישמע הכנעני וכו', להיות שפגמו בשמיעה כמש"ל) ועוד אהר"ד ה"י (בגימ' ער"ד) לא היה שליטה למלך ערד אך כששמע כי מ"ת

אהר"ן (בגימ' תרצ"ו) וכסבור ניתנה רשות להלחם וכו', תשכיל ותדע תרצ"ו הם ב' בתי דינין קש"ה ורפ"ה סוד ב' ימים דר"ה, דא"ה רח"ל זה לעומת זה ער"ה, הבן, עיין במג"ע בלעם רצה להמשיך הדין על ישראל ח"ו, ע"כ בלעם במלואו בגימ' תרצ"ו. (צרות על שונאי ישראל) קש"ה ורפ"ה כנ"ל, [וברצות ה' דרכי איש גם אויביו וגו'] ע"כ יש בזה התגברות מלך ער"ה, ואנחנו ממתיקים קודם ר"ה בתרצ"ו שעות התשובה שבחודש אלול ימי רצון, ברצות ה' דרכי איש וגו' הבן הדברים כי דברים גדולים רמזתי לך, הנה ארז"ל מלך ערד הוא עמלק וכו' נאמר אשר קרד בדרך, קו"ף רי"ש במילואם בגימ' תרצ"ו, קש"ה ורפ"ה, ותשכיל ותדע אותיות שק"ר אות שי"ן שבו הוא אתווא דקשוט, הס' נהירו דקיק המאיר בק"ר, וכאשר יוסר הנהירו דקיק שהוא חיות הסט"א ישאר בלי לחלוחית או יקויים מזה אמהה את זכר עמלק ב"ב, ע"כ:

הנה זה הספר "בני יששכר" חברו אחד קדוש מעמודי החסידות והקבלה, ורמז לנו דברים גדולים הקולעים אל המטרה לזמננו זה. על שנת תרצ"ו: שנהקיים בי ומצאוהו צרות רבות ורעות. וגילה כאן כי בזה הזמן נתעוררו הקליפות בלעם ועמלק לקטרג על ישראל, וכי הדרך היחידי איך לשבר את כל המקטרגים שרשם למעלה ופריים למטה, הוא אך ורק ע"י תרצ"ו שעות התשובה שנמצאים בכ"ט ימי חודש האלול, עד ר"ה אשר נקוה כי ביום שנפקדה שרה יפקוד גם אותנו, ויקויים "כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק". ועל ענין התשובה כבר הבטיחנו בוראנו כי בלי ספק נשוב אל השם קודם הגאולה כמ"ש "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה, באחרית הימים ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקולו", ותראה איך האתנחת"א מסומנת כאן על תיבת "האלה". להורות על הבטחת התשובה: "באחרית הימים ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקולו";

והנה ענין התשובה יש בה ב' בחינות, האחת היא "דין

התשובה". ועל זה מספיק אם יהיה רק הרהור תשובה בלבד, כמו שדורשין מן העדים קודם שיהתמו על הגט שיהרהרו בתשובה. כי שמא רשעים הם ופסולים לעדות, וכן יש דין בגמרא (קידושין מ"ט) "המקדש את האשה על מנת שאני צדיק, אפילו הוא רשע גמור מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו", — אבל יש עוד בחינה ב' והיא: "מציאות התשובה", וזהו עמוק מאד, ולא רבים יחכמו להשיג אל זה מעצמם בלי מורה שידריכום אל זה, וארז"ל "תבלית חכמה תשובה ומעשים טובים", כי זה תלוי בחיפוש דרכים, וחקירת מעללים, כמ"ש "נחפשה דרכנו ונחקורה", "מכסה פשעיו לא יצליח", ואין אדם רואה חובה לעצמו, ועפ"י רוב כל חטאי האדם מושרשים במדות הנפש, ועל זה צריך לרפואי הנפשות; ולכן עיקר חיוב התשובה, בזמננו מוטל על אותם השרידים יחידי הסגולה, תופשי התורה, כי הם ראשי העם ועיני העדה, וע"ז מצאנו מאמר זהר מפורש (בזו"ה פ' נח) "א"ל ר"ע א"כ היאך יהא דא להתעוררא כלהון כחדא בתשובה, מאן דהוה בסייפי שמיא ומאן דהוה בסייפי ארעא היאך יתחברון כחדא למעבד תשובה? א"ל ר"א: חייך דאי יחזרון רישי כנישתא, או חדא כנישתא בזכותם יתכניש כל גלותא" וכו' עיי"ש; כי העיקר תלוי ביחידים השרידים, ואם יחיד אחד תקן עצמו בכל הפרטים, הוא יכול לתקן את כל העולם, כמשז"ל "בשביל יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם:

ועל אותם שתי בחינות התשובה מצאנו בחז"ל מפורש (פר"א פמ"ג) ז"ל: "ר"י אומר אם אין ישראל עושין תשובה אין נגאלין ואין ישראל עושין תשובה אלא מתוך הצער וכו', ואין עושין תשובה גדולה עד שיבוא אליהו זכור לטוב, שנא' הנה אנכי שלח לכם את אליהו הנביא והשיב" וגו', הרי לך מן זה המאמר כי על מציאות התשובה ישלח הקב"ה מלאך ונביא שיורנו, אבל "דין התשובה" צריך שנקיים בעצמנו מן התעוררות כולנו, וכן מצינו (ספרא בחוקתי): "או אז יכנע לבם הערל, לצד התשובה הם

הדברים, שמיד שהם מכניעים לבם לתשובה מיד אני חוזר ומרחם עליהם, שנא' או אז יכנע לבכם הערל ואז ירצו את עונם", והנה בזמן הזה כבר שבענו צרות רבות ורעות מכל צד ופנה, וצריך שתפעל דבר זה על כל אחד ואחד כפי מדרגתו, כי זה נוגע להכלל כלו. ולכן צריך כל אחד לשוב בתשובה ולהתפלל על התשובה על עצמו וגם על הכלל, ובזכות זה נושע לנצחים:

ובסוף גלות מצרים מצאנו בחז"ל כמו כן כי כולם עשו תשובה, כמשו"ל (שמו"ר פ"א) עה"פ: וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים, "וירא אלהים שעשו תשובה הבינונים, וגם הרשעים הרהרו לעשות תשובה, דכתיב (שיר ב') התאנה חנטה פגיה, וידע אלהים, שאפילו אחד בחברו לא היה יודע אלא הקב"ה לבדו, וזה מכוון את לבו וזה מכוון את לבו ועושי תשובה".

כמו כן תקותינו כי עכשיו בעת אשר נשקל על המאזנים גורל תקותינו יעשה כל אחד חשבון הנפש, ויסכים להתחיל חיים חדשים, ולשוב אל מסורת אבותינו, ועכ"פ יקיים בעצמו "דין התשובה", כי אין דין בלא מציאות, כי הכל תלוי במחשבה, סוף מעשה במחשבה תהילה, כי לכן ה"דין" הוא כך, כי בהרהור בלבד יוכל להיות צדיק גמור, מפני שיש הרהור שמביא אותו להיות צדיק גמור, אם הרהור ההוא בא ע"י חשבון הנפש והסכמה מוחלטת.

ובאמת אצל הדור החדש שלנו אין זה דבר קשה, כי הם מלאים התנדבות ויש להם רגשות געלות של אהבה למולדת, ומסירות נפש מופתית, ורק שיש בזה משום חסרון הבנה לרגשות הדתיות, שסיבתה הוא משם חינוך זר, והרגל הנעשה טבע, וצריך עכשיו יצירת שיטת חינוך חדשה שתביא אל חוגי הנוער הכרת ערכי התורה, המוסר, היראה, והאהבה והדבקות, אשר דוקא נוער כזה מסוגל לדברים כאלה, רק הם יוכלו להשיג מהות של האהבה וזיראה עילאה:

ואל זה הענין צריך שימצא היחיד שעשה תשובה שמוחלין לכל העולם בשבילה, זה יהיה היחיד שיוכל ליצור שיטת חינוך כזה,

ואם כי עד עכשיו עדיין לא באנו לכלל תיקון בשאלה זו, כבר הובטחנו על ידי הנביא: "הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא וגו' והשיב לב אבות על בנים ולב בנים אל אבותם", ובזכות התשובה שנקבל על עצמנו לשוב, ונתחנן אל ה' בכל לב על התשובה, נזכה לראות בנחמת ציון וירושלם במהרה בימינו אמן.

כתבנו החוברת הזאת הנקראת בשם "משא בערב", והזכרנו כאן דברי המדרש, שמפרש: משא בערב, לשון משא וכובד, ואמר כי זה הוא "משא קשה על בני ערב" על שקדמו פני האורחים בנודות נפוחים, וכן יש לנו נבואה אחרת ג"כ המדברת על מלכות "צור" האדירה, ג"כ בלשון זה "משא צור", כי יש משאוי קשה על מלכות "צור" המטפלת בבית הלאומי שלנו, ודבר הנביא קשות נגדה ואמר: "משא צור הלילו אניות תרשיש כי שודד מבית מבוא", זו היא נבואה המחרידה, המבשרת ל"צור" כי יש עת שישודד מהם הבית הלאומי שלהם, ולא יהיה לאניות ים התיכון מקום לחזור אל ביתם כי ישודד מהם. וזהו עונש מדה כנגד מדה. בודאי נגד החטא הגדול, שהתעללו בבית הלאומי היהודי והשתמשו במסוה של צדק וחסד לאומים, פום ממלל רברבן, ויש לאלוה מילין בענין זה. ואם יעזרני ה' אבוא בחוברת מיוחדת בשם "משא צור" שימצאו שם חומר מקיף על מקורה של פעולותיה של צור מעת המלחמה העולמית, בתנ"ך, ועל תעודותיה בעתיד בשיתוף פעולה עם עם ישראל עד הגאולה, וסוף גאותה בעת מלחמות גוג אחר הגאולה:

(שלא להוציא הנייר חלק. יש בידי להוסיף כאן עוד פרק אחד מן
|ספר "לקץ הימין" שלא י"ל עדיין)

פרק ג.

משא דומה.

הנה ע"ד קץ הגאולה כבר אמרו חז"ל בכמה מקומות כי הוא
מכוסה, לא יוכל שום אדם להבינו, ואיך נבוא עתה לבאר סתרינו?
צריך לבאר עיקר הענין. על מה ולמה כסה הסוד הזה מכל הדורות,
ולמה נכתב הספר דניאל?

הענין של העלמת ידיעת הקץ מבואר בכמה מקומות בחז"ל,
עד שאמרו: "אם יאמר לך אדם מתי קץ הגאולה אל תאמין
שנאמר: כי יום נקם בלבי לבי לפומא לא גלי פומא למאן גלי"
(שוח"ט), עוד אמרו (שם) ג' סימנים סימנתי לך לקברו של משה
סימן בתוך סימן, שנ' ויקבור אותו בגיא, בארץ מואב, מול בית
פעור, ולבסוף ולא ידע איש את קבורתו, בדבר שנתתי לך בו
סימן אין כל בריה יכולה לעמוד עליו, עת הקץ שנאמר "סתום
וחתום הדברים", על אחת כמה וכמה (ילקוט ישעי' ס"ג).

וביארנו דבר זה ביותר בזוהר חדש (פ' בראשית, במ"ד הנעלם)
ויאמר אלהים יהי אור. א"ר יוסי: מאי דכתיב משא דומה אלי
קורא משעיר שומר מה מלילה שומר מה מליל. אולא הא מלתא
כי הא דא"ר יוחנן כל הגליות שגלו ישראל מארצם הוה גלוי לכל,
וגלותא רביעתא לא נגלה לעולם. ואיזהו גלות הרביעי זה שהוא
משעיר שהוא עשו דכתיב וישב עשו בהר שעיר, אמר רבי: למה
נקרא שמו שעיר? על שם תוקף וחזק העול הכבד שמונעין מהם
התורה והעבודה, וזהו עול על נשמתם שנותנים על ישראל, שעיר
הוא תקף בגימטריא, וזהו הגלות שישראל יושבין בה, היא משא
דומה כלומר בחשאי דבר שלא נגלה מהלב לפה.

(שם) "רבי יצחק פתח ויקבור אותו בגיא מול בית פעור, וכתיב
ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה, אמר הקב"ה: שוטים הם
המחשבים קצי משיחא, דבר שלא גליתי לעולם ופומא לא גלי

ואינזן משתדלי למחשב קצי וכו'. וכיון שנברא העולם נרמז הרמז הגדול הזה ברזי הסתרים שנא': ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור, כלומר יהי רז. ואור ורז ודבר אחד הוא, וירא אלהים לזה הרז כי טוב להיות ברז וסוד כדי שלא יתגלה לשום אדם שאלמלא יגלה כמה פריצים מבני עמנו ילכו לאבדון, ועל שנתיה ברזא וסוד הבדיל אלהים בין האור ובין החושך וכו' עיי"ש;

ובזהר וירא (דף ק"ח ע"א) "אמר לון רבי שמעון לית רעותא דקודשא בריך הוא בדא דיתגלי כל כך לעלמא, וכדי יהא קריב ליומי משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא ולמנדע ביי קיצין וחשבנין ובההוא זמנא אתגלייא לכלא. הה"ד (צפניה ג') כי אז אהפוך אל העמים שפה ברורה" וגו' ;

הנה נתבאר בגלוי מתוך דבריהם ז"ל הטעם שכסה הסוד הזה מכל הדורות לפי "שאלמלא יגלה כמה פריצים מבני עמנו ילכו לאבדון", וזה מפני שיראו רוחק הזמן, וידחק להם דוחק השיעבוד, ולכן לא נתנו גם לאבות העולם לגלות הקץ, כמשז"ל "ביקש יעקב לגלות הקץ לבניו ונסתלקה ממנו שכינה", אבל בהגיע עת קץ, הזמן המיוחד לזה אז בהכרח יערה לנו רוח ממרום שנבין הקץ, כמ"ש בזהר "אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא ולמנדע ביי קיצין וחושבנין, ובההוא זמנא אתגלייא לכלא", וזה לא יהי' אחר הגאולה, רק "קריב ליומי משיחא", הרי נתברר בגלוי כי יתגלה זמן הקץ עוד קודם הגאולה:

והנה כאשר נבא לדבר ע"ד הגאולה העתידה לכל פרטיה וזמניה, צריך לידע תחילה באיזה קץ אנו מדברים. כי יש שלשה מיני קצים, יש קץ האמור בגמ' (סנהדרין צ"ח) "ר' יהושע בן לוי אשכחי' לאליתו דהוה יתיב אפתחא דמערתא דר' שמעון בן יוחאי אמר לו לאימת בא משיחא? אמר לי' זיל שיילה לדידיה, אמר לו: והיכי יתיב? א"ל אפתחא דרומי וכו', ואמר לי היום אם בקולו תשמעו", עכ"ל. נתבאר כי עפ"י זה התנאי "אם בקולו תשמעו"

אין תלוי בזמן כלל, כי אז בכל יום זמנו. וענין זה של "בקולי תשמעו" פירושו, שיעשו כולם תשובה מעולה ואז מביא את הגאולה שלא בזמנה. והענין הזה מובא ג"כ במקום אחר (שמו"ר פ' כ"ה). "א"ר יוחנן: אמר הקב"ה לישראל: אעפ"י שנתתי קצבה לקץ שיבוא בין עושין תשובה בין שאין עושין בעונתה היא באה, אם עושין תשובה אפילו יום אחד אני מביא אותה שלא בעונתה, הרי היום אם בקולו תשמעו, עכ"ל.

ויש עוד קץ אחר שתלוי בזמן ובזכות, וזה הקץ הוא בכל דור ודור כמ"ש בזהר (תקונים מזו"ח ע"ג ב') "דקץ אית בכל דרא ודרא כפום זכוון דלהון בכל מארי דדרא כפום דרוב דרא נוטים אבתרי ואם חובין מתרבין עלה אדחייא פורקנא עד דרא אחרא, ובגין דא כל הקצים כלו, וכלא תליא בתיובתא וזכוון דמדות דכל דרא ודרא" עכ"ל; וזה הקץ באמת אף שתלוי בזכות אם יזכו. אבל אין דורש כ"כ זכות עד אשר כולם יזכו, כי באמת הוא קץ וזמן אמתי כמו שהיה בקץ של מצרים אף שהי' קודם זמנו מ"מ הי' בחשבון כמ"ש "שהקב"ה חישב את הקץ לעשות", ורק שתלוי בזה שלא ידחו את הקץ הזה בחובין דלהון, כמ"ש במאמר הנ"ל: "ואם חובין מתרבין עלה אדחייא פורקנא עד דרא אחרא"; ובה מתיישב הענין מה שנוכח בזהר כמה קצים שכבר עברו, גם כמה מן הראשונים הביאו כולם קצים בספריהם, הרמב"ם ורש"י רס"ג, הרמב"ן אברבנאל ועוד. כולם הביאו כמה חשבונות, וכל הזמנים כבר חלפו עברו? אך כפי שנתברר מתוך זה המאמר כי יש קץ וזמן בכל דור ודור ממילא יוצדקו כל אלו הזמנים כי כל אחד מצא הזמן של הדור ההוא.

ועוד יש קץ והוא אחרון, שאין אחריו קץ כלל, והוא אינו תלוי בזכות הדור כלל, אלא הקב"ה עושה למען שמו הגדול, כמו שמסיק הזהר (שם) "אבל קץ וזמן דשוי קוב"ה לא תליא בזכוון ובמדות דכל דרא ודרא אלא ב' תליא, הה"ד (ישעיה מ"ח) למעני למעני אעשה. (יחזקאל כ') ואעש למען שמי" עכ"ל;

וכמו שיש חילוק בין קץ לקץ בזמני הגאולה, כן יש חילוק באופני ואיכות הגאולה בין קץ של אחישנה לקץ של בעתה. כי זה יהיה במדרגות ואופנים שונים זה מזה. ואם הי' זוכים לקץ ממדרגה הראשונה של "היום אם בקולו תשמעו", אז היה הקץ בלי שום קישורים ובלי חבלי משיח כלל. והיו יוצאים בכבוד גדול, ולמעלה מדרך הטבע בדרך נסיי, כי לא היה נצרך שום צירוף כי כולם היו זוכים. וכן אם היה באופן הב' אז ג"כ היה בדרך גדולה וכבוד. אבל הי' מצורפים בחזק גדול ובכח גבורה ממדת הדין שהי' טובע אשר כולם יכשרו לזה. ולזה היה המשיח בן יוסף נהרג ורבים מעם הקדש נתמעטים ח"ו, כמ"ש בזהר (תיקונים מזו"ח פ"א ע"ב) דו"ל: "ועתידין הוו ישראל דלא יפקון אלא חד מעיר ושנים ממשפחה מסטרא דגבורה דהוא דין ואתחזור עלמא לתוהו ובוהו ובגין דבעא משה רחמין עליהו שמאל דוחה ולא יפקון ב' וימין מקרבת *) דאיהו ימינא מטה כלפי חסד": וכן בתוספת הנוהג לספר בראשית (דף י"ג ע"א): "ואם זכו ישראל, מטה כלפי חסד דימינא ויפקון ברחמי, ואם לאו מטה כלפי חובה לסטרא דגבורה דתמן נחש אל אחר דתבע לשפוד דמא ואתקטיל משיח וסגיאין מישראל ובגין דא אתמר "שכבי עד הבקר" דאיהי בוקר דאברהם דיהא מטה כלפי חסד" ע"כ;

וכן כל מה שמתקרב הזמן יותר אל זמן של "בעתה" בטלו הקושיים והקטרוג מתמעט, כי "דיו לאבל שיעמוד באבלו", ואורך הזמן מכפר על הכל, ולכן הגאולה היא מצד החסד ברחמים גמורים.

(*) וימין מקרבת. כאן ביאר הגר"א סווילנא ד"ה "וימין מקרבת. כמ"ש ברחמים גדולים אקבעך שיפקון מסטרא דימינא אבל בתחילה יתער בשמאלא, שמאלו תחת לראשי והוא יהיה פקידה כמו שהיה בבית שני בימי כורש ולא יצאו בו, ואח"כ יתער ימינא וי"ש לעיל בתחלה עלה במחשבה וכו' כמדה"ד ראה שאין העולם סתקיים שיתף וכו' רמז לגאולה שאו הוא בנין העולם אבל קודם הגאולה בונה עולמות ומחריבם כנ"ל.

וכן נמצא במדרש (חזית, בסוף פסוק ברח דודי) "בארבעה דברים נמשלה גאולתן של ישראל, בקציר ובבציר, בבשמים, ובילודה. בקציר, הוא חקלא כד ממצדא בלא ענתא אפילו תבנא לית הוא טב, הוא דכתיב "שילחו מגל כי בשל קציר", נמשלה בבצירה. הדין כרמא כד מקטיף בלא ענתיה אפילו בסמיה לית הוא טב, בענתיה הוא טב, כך. "כרם חמר ענו לה". אית עביד כרמא חמר זמר לה, נמשלה לבשמים מה בשמים הללו כשהן נלקטין כשהן רכין לחים אין ריחם נודף. כשהם יבשים ונלקטים ריחם נודף. נמשלה כיולדות. הוא אתתא כד ילדה בלא ענתה לא חיי ולדא כד ילדת בענתא חיי, כך כתיב: "לכן יתנם עד עת יולדה" ע"כ;

נתברר מתוך אלו המאמרים סוד גדול בענין גאולתנו. כי הגאולה היתה מוכרחת שתהיה בעתה האחרון בתפילת משה רבנו ע"ה, ולכן נכסה זה הסוד מעין כל חי. שאלמלא יגלה "כמה פריצים ידכו לאבדון", וכל הראשונים טרחו ויגעו למצוא רמזים וקצים כל אחד בזמנו כדי לחזק לבות החלושים. אבל קץ וזמן האמתי לא נתגלה לשום אחד מהם מפני ריחוק הזמן שלא יפסיד האמונה, ורק ליעקב ודניאל מצאנו שנתגלה להם הקץ, אבל לא ניתן להם רשות לגלות. כמ"ש (ילקוט תהלים ל"א, תשט"ז) "אשר צפנת ליריאך, אמר ר' יודן בשם ר' אליעזר, לשני בני אדם גלה הקב"ה את הקץ ליעקב ולדניאל, ליעקב מנין? שנ' ויקרא יעקב אל בניו וגו' ואח"כ העלימו, מה כתיב אחריו ראובן בכרי אתה וגו', וכן בדניאל שנאמר: ובאתי להבינך את אשר יקרה לעמך באחרית הימים. כיון שבא לגלות את הקץ מה אומר לו? ואתה דניאל סתם הדברים וחתם הספר וגו'.

ומצאתי דבר נאה ומתקבל בספר "ארץ צבי" מהזמ"מ רצ"ה מוואידיסלב אביו של הרה"ק ר' בונם מפשיסחא זצ"ל. על המאמר "ביקש יעקב לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה", וז"ל: והטעם שנסתלקה ממנו שכינה הוא הטעם עצמו אשר הקץ הזה נסתר מכל נביא וחזוה. ואין אתנו יודע עד כמה ועד מתי הגלות החל

הזה, ומתי יהיה קץ הפלאות? אבל יובן בסברה נכונה וישרה, והוא: שכל נביא הוא בלי ספק אוהב ישראל ומצטער בצרת ישראל והנה הנביא שהתחיל להתבודד בנבואה ורצה לעיין בנבואתו על הקץ הזה, התחיל לראות בנבואתו מאה שנה בגלות ועוד מאה שנה, ועוד מאה, וכן פעמים רבות, שהנה אנחנו כבר יותר משבע עשרה מאות שנה בגלות, וכאשר ראה אורך הגלות התחיל להצטער ולהתעצב על צרות ישראל, והנה אמרו תז"ל: "אין השכינה שורה לא מתוך עצבות" וכו', ולזה נסתלקה השכינה מעל הנביא: וז"ש ביקש יעקב לגלות את הקץ, ר"ל הקץ מהגלות המר הזה, וראה בנבואתו שיאריך כ"כ כנ"ל וקודם שבא אל הגמר נסתלקה ממנו שכינה, כחמת גודל הצער והעצבות שהיה עליו בעבור בניו, עכ"ל;

ואשלים בהעתקת דברי הרמב"ן ז"ל בספר הגאולה שלו וז"ל: "כי חכמי האמת, רצוני לומר חכמי המשנה והתלמוד זכרם לברכה טעו בחשבונות כמו שאמרו: "תניא ר' נתן אומר מקרא זה נוקב ויורד עד התהום רבה שנא' כי עוד חזון למועד ויפיה לקץ ולא יכזב. לא כרבותינו שהי' דורשין עד עידן עידנין ופלג עידן. ולא כר' שמלאי שהיה דורש: ותשקמו בדמעות שלישי, ולא כר' עקיבא שהי' דורש: עוד אחת מעט היא וכו' אמנם אני חושב כי טעותם היתה מצד רצון האלהים בהעלמת הקץ, כאשר אמר ישוטטו רבים ותרבה הדעת, לא מהיות הקץ סתום מאד בספר הזה, וסיבת העלמה מתחלה מפני אורך הגלות והרחקת הקץ. כמו שאמר "ואתה סתם החזון כי לימים רבים", והנה אנחנו בדור הזה שפלי הקומה והיכולת ומעוטי הדעות והשכל, ונפשנו מרבה להכיל הגלות והצרות עד ששב לבנו כבשר המת שאינו מרגיש באיזמל, איך נתנשא לפתוח פינו במספר הקץ ולידע ולהוציא הסוד הכמוס בספר החתום הזה, אשר טעו בו האתנים מוסדי ארץ, אך מצד שאנחנו קרובים מהם לקץ על כל פנים, ואפשר גם כן שאנחנו קרובים לו באמת מצד האריכות הגדולה שעברה כבר אולי בטלה

הגזרה שנגזרה עליו להעלים אותו כי בטל טעם הסבה שעליו, והוא: "כי לימים רבים". ומפני שאמר "ישוטטו רבים ותרבה הדעת" נרמז לנו ממנו כי רשאים אנחנו לשוטט הקץ בספר הזה ולהרבות בו הדיעות,*) ומאמרו "והמשכילים יבינו" נלמוד כי בהתקרב הקץ יבינו המשכילים הרמיזות האלה, וטרם שנפתח פינו לדבר בענין הקץ אנחנו צריכים להתנצל ממה שאמרו חכמים ז"ל "תפח רוחן של מחשבי קיצים", ואומר: כי הכוונה בזה ממה שאמרנו כי מהם ז"ל שיודעים אריכות אחריהם כמו שאמרו לר' עקיבא "יעלו עשבים על לחיך ועדיין בן דוד אינו בא, ואינם רוצים שיתגלה הדבר להמון. פן יהיה זה רפיון בחלישות תקותם, ועכשיו בטלו ממנו הטענות האלה ממה שאנחנו באחרית הימים. וכבר היו אחרים מאנשי תורתנו שחברו בזה ספרים ולכן אין מגרעת לעם באמרנו גט אנחנו בענין הזה, אולי יהיה להם תוספת טובה ונחמה בהיות דברנו מסכימים אל הדעת וקרובים אל השכל בע"ה, והנה בדברי חכמים טעם על מאמרים "תפח רוחם של מחשבי קיצים", שהיו אומרים כיון שבא הקץ ולא בא, אל תאמר שוב אינו בא אלא חכה לו, שנא' "אם יתמהמה חכה לו כי בא יבא" והכוונה בזה מפני שהם יודעים מאנשי דורותם שיתחרו בקץ לקרב אותו בזמן ההוא וירבו בו המכשולות בין בהתקרב בין בהתרחק, והיה הדחה לעמי הארץ בדבר. ולכן צריך להעלים ממנו עין אדם ולהיות מצפה לכלל הדבר. והנה דברנו אנחנו איננו מזיק הרחקתו כאשר ספרנו, ולא בטעם הזה מפני שדברנו בקץ דברי שמא ואפשר. ואין אצלנו בו דבר ראוי לגזור עליו גזרה אמתית ולאמר בו מאמר חלוט שהוא ככה שאין אנו נביאים לאמר כן בסודות

(*) וז"ל הקדוש רש"י (דניאל ח'—י"ד): "והחזוה נצטווה לסתם ולחתם הדבר ואף הוא לו נגלה בלשון סתום וחתום, ואנו נוחיל להכשחת אלהינו קץ אחר קץ, ובעבור קץ הדורש נודע כי טעה במדרשו והבא אחריו יחזור וידרש דרך אחרת".

האלקים אבל אנחנו מקוים אל הזמן שיבא ונאמין בכלל הדבר ומן תקון הדברים והמועדים בפירושו נאמר שמא כדברנו כן הוא וברוך היודע אמת: עכ"ל.

סדר חילופי הא"ב המובאים בזה הספר:

את-בש, גר דק חצ ופ זע חס טנ ימ כל.
אל-במ, גנ דס הע ופ זצ חק טר יש כת.
אמ-בת, גז דו ית כש לר מק נצ ספ הע.
אך-בי, גט דח הז לת מש נר סק עץ ופ.
אק-בין, גפ דע חס ונ זמ חל טכ יש רת.

אופני המלואים באותיות פ. ה. ו. ת. צ. משתנות: פ' יש לה שלש מילואים: כזה: פ"א פ"ה. פ"י. ה' יש לה ג' מילואים ה"ה. ה"א ה"י. ו': מלואיו. ו"ו. וא"ו. וי"ו. ת': ת"ו. תי"ו. תא"ו. צ: צד"י. צדי"ק.

לוח הטעות

עמוד 4 שורה 25 במקום ארבע מאות צ"ל ארבע מאות וארבעים.
עמוד 9 שורה 2 במקום ה"א יו"ד צ"ל ה"א מ"ם יו"ד.
עמוד 13 שורה 5 במקום ד' אלפים צ"ל ה' אלפים.